

بررسی راه‌های نجات اقتصاد کشور در گفت‌وگو با فرهاد مومنی:

باید هزینه مفت خوارگی افزایش یابد

غفلت‌ها در این زمینه صورت گرفته است. امید این بود که با آمدن دولت روحانی و سیاست تنش‌زدایی در عرصه بین‌المللی، این بلوغ فکری ایجاد شود که تنش‌زدایی تنها یک ابزار رفع‌کننده مزاحمت‌های بیرونی است و اینکه این ابزار به شرطی قابل دفاع است که با اتکا به یک برنامه‌اندیشیده و توسعه‌گرا در خدمت ارتقای بنیه تولیدی کشور قرار گیرد.

رویه‌های ظاهر سازانه به آخر خطر رسیده است

مومنی افزود: در دهه‌های اخیر به موازات سقوط سهم بخش صنعت در تولید ناخالص داخلی، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی دولت به طور همزمان در بخش ماشین‌الات نیز سقوط کرده است. در دوره روحانی مانند دولت احمدی‌نژاد، نظام قاعده‌گذاری و پاداش‌دهی به سمتی سوق یافت که قادر به بازگرداندن اعتماد به تولیدکنندگان نبوده است. براساس گزارش بانک مرکزی، حتی سرمایه‌گذاری دولتی در ماشین‌الات هم سقوط ۵۰ درصدی داشته و به همین دلیل است که با وجود رشد اقتصادی دورقمی در برخی سال‌های اخیر، کیفیت زندگی مردم بهبود نیافت و تأثیری بر توانایی‌ها و مقاومت اقتصاد نداشته که معنای راهبردی آن به آخر خط رسیدن رویه‌های ظاهر سازانه، رانتی، دلال‌پرور و کوتاه‌نگرانه است.

در ادبیات توسعه، کانون اصلی نجات، تولید صنعتی فناورانه نامیده می‌شود که از دو قابلیت بنیادی برخوردار است؛ اولاً قابلیت بر طرف کردن فقر رادار و دوم اینکه، قابلیت جبران عقب‌ماندگی رادار

عظیم‌ر روی جوانان کشور را که شغلی برای خود متناسب با تخصص‌هایی که به دست آورده‌اند از کارکرد می‌اندازد، معلوم است که برای تأمین ابتدایی‌ترین نیازها، واردات به راه‌حل اصلی تبدیل می‌شود و این به معنای پاس‌گل دادن به تحریم‌کنندگان است. راه‌حلی که به طور اصولی در اقتصاد ما وجود دارد و باید به صورت راهبردی مورد توجه قرار بگیرد، ارتقای بنیه تولیدی کشورمان است.

دولتمردان از کانون اصلی نجات کشور غافل مانده‌اند

این اقتصاددان برجسته تصریح کرد: ذهن نظام تصمیم‌گیری به سمت راه‌حلی چون رونق‌بخشی به حساب بورس، افزایش نرخ ارز و افزایش قیمت پایه ارز کالاهای اساسی وارداتی و نگرانی‌های تحریف شده از نقدینگی رفته و این عارضه‌ها دل‌مشغولی‌ها، آنها را از کانون اصلی نجات غافل می‌کند و به تداوم رویه‌ها و ساختارهای بحران‌ساز و تمسک به اندیشه‌هایی که طی سه دهه گذشته اقتصاد کشور را با بن‌بست روبه‌رو کرده‌اند، تشویق می‌کند. در ادبیات توسعه، کانون اصلی نجات تولید صنعتی فناورانه نامیده می‌شود که از دو قابلیت بنیادی برخوردار است؛ اولاً قابلیت بر طرف کردن فقر رادار و دوم اینکه، قابلیت جبران عقب‌ماندگی رادار.

عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی تصریح کرد: حتی اگر نخواهیم وارد جزئیات فاجعه‌ساز تجربه تعدیل ساختاری با همه اجزای انحطاط‌آور آن شویم، از نقطه عطف افزایش قیمت نفت یعنی سال ۱۳۸۴ تا امروز، وحشتناک‌ترین

سفته‌بازانه و ضد توسعه‌ای در بورس استمرار دارد، راهی برای نجات اقتصاد وجود ندارد. مومنی افزود: کل نگرانی‌ها در بازار بورس روی خطر ریزش حساب متمرکز شده در حالی که ساختار قدرت باید بدانند تا زمانی که استعدادهای انسانی و مادی کشور از طریق بورس در جست‌وجوی کسب درآمد بی‌زحمت و سوداگرانه است و آن سودها به جای بهبود وضعیت تولید، بحران‌های شدت یافته در بخش تولید توسعه‌گرا را افزایش می‌دهند، نمی‌توان راه نجاتی برای اقتصاد تصور کرد.

وی ادامه داد: نظام تصمیم‌گیری باید این بلوغ را از خود نشان دهد که استمرار وضعیتی که در آن همچنان تجارت پول، موتور اصلی خلق ارزش به قیمت افلاس و فلاکت مردم و تولیدکنندگان است، کوشش‌های جزیره‌ای، جزئی و کوتاه‌نگرانه اصلاحی، اثر گذار نخواهند بود.

نابرابری، تخم کینه در جامعه می‌باشد

مدیرعامل موسسه دین و اقتصاد با تأکید بر اهمیت توجه به افزایش نابرابری‌ها در جامعه گفت: تا زمانی که به ابعاد حیرت‌انگیز نابرابری‌های ناموجه فزاینده در مناسبات مشوق رانت و ربا و فساد، بی‌توجهی و بلکه به آن شدت هم بخشیده می‌شود، ناپایداری و نااطمینانسی در همه عرصه‌های حیات جمعی مسلط خواهد شد و به جای اعتماد متقابل و انگیزه همکاری‌های سازنده و مولد، تخم کینه، بدگمانی و نفرت در لایه‌های جامعه پاشیده می‌شود. نابرابری‌های ناموجه فزاینده در عرصه‌های قدرت و ثروت، مهمترین عامل تشدید آسیب‌پذیری‌ها و افزایش شکنندگی‌های اقتصادی، اجتماعی و نیروی محرکه عمق‌یابی وابستگی‌های ذلت‌آور به دنیای خارج است.

وی ادامه داد: وقتی سیاست‌های دلال‌محور و مشوق مفت‌خواری در مسکن، زمین و مستغلات باقی است و سکه و دلار به صورت کاملاً بی‌منطق و مشکوک، افزایش قیمت پیدا می‌کند و انگیزه‌های

استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی معتقد است که اگر به سمت بازآرایی ساختار هزینه‌های دولت و واردات کشور در جهت مصالح توسعه حرکت نشود، نه تولیدکنندگان و مردم، مایوس می‌شوند و نه برای دستیابی به اندک منابع ارزی، دولت دچار مرارت و سختی می‌شود.

فرهاد مومنی در گفت‌وگو با ایلنا در مورد راهکارهای نجات اقتصاد کشور از شرایط بحرانی کنونی گفت: در شرایط فعلی همه به این فکر می‌کنند که آیا راهی برای نجات از شرایط کنونی اقتصاد وجود دارد یا خیر. بزرگترین خدمتی که جامعه اندیشه‌ای کشور به حکومت‌گران، جامعه و آینده کشور می‌کند، این است که در این زمینه روشنگری‌های امیدبخش، عالمانه و قابل‌اعتنایی صورت بگیرد. اگر بخواهیم در این زمینه به دولت کمک کنیم، می‌توانیم این پرسش را پاسخ دهیم، منتها راه‌حل‌ها مستلزم پایبندی عملی کل ساختار قدرت به یک سلسله لوازمی است و البته اجرای این راه‌حل‌ها به قدرت انعطاف‌نظام تصمیم‌گیری‌های اساسی کشور برای شکستن قفل‌های تاریخی اندیشه‌ای و ساختاری در اقتصاد سیاسی ایران بستگی دارد.

وی ادامه داد: کل ساختار قدرت و نه فقط قوه مجریه باید متعهد به طراحی برنامه و اجرای اصولی باشد که بارها در جهان آزمایش پس داده و راه نجات ایران هم جز از آن طریق امکان‌پذیر نیست. در چارچوب چنین برنامه‌ای، قبل از هر چیز باید یک برنامه ملی مبارزه با فساد با رویکردی پیشگیرانه طراحی شود تا از فاجعه‌سازهای مشروعیت‌سوز و فلاکت‌ساز کنونی خارج شویم. در مرحله بعدی، باید کل سیاست‌های اقتصادی دولت بر محور افزایش هزینه فرصت مفت‌خواری بازآرایی شود. تا زمانی که انگیزه‌های سوداگرانه در مسکن، زمین و مستغلات باقی است و سکه و دلار به صورت کاملاً بی‌منطق و مشکوک، افزایش قیمت پیدا می‌کند و انگیزه‌های

سفته‌بازانه در بورس هستند در حالی که این عوامل باید به طور بنیادی مورد بازنگری قرار بگیرد. مشاور اقتصادی دولت دفاع مقدس یادآور شد: برخی از صادرکنندگان از انواع رانت‌ها استفاده می‌کنند و حتی با وجود آنکه اساس وجودشان به دلیل سرمایه‌گذاری‌های ارزی و ریالی از منابع بین‌نسلی است، در پاسخ به درخواست بازگشت ارز حاصل از صادرات، انواع مختلفی از امتیازات را مطالبه می‌کنند که متأسفانه آخرین آن پدیده غیرمتعارف، مشکوک و پارادوکسیکال «واردات بدون انتقال ارز» است. براساس مطالعاتی که داشتیم از سال ۱۳۶۸ تا امروز که این بازی در اقتصاد ایران وجود دارد، این عنوان در واقع پنهان کردن واقعیت تمایل تصمیم‌گیران به امتیازدهی به امیال ضد توسعه‌ای افراد و به هم ریختن کل ساختارهای تضمین‌کننده ثبات و پایداری جامعه است.

این اقتصاددان ادامه داد: تقویت تولید توسعه‌گرا و اشتغال به مثابه یک متغیر سیستمی، یگانه راه نجات مردم از فقر و تنگدستی فزاینده و نجات اقتصاد از انبوه بحران‌ها و وابستگی‌های ذلت‌آور به دنیای خارج است. در این مسیر همه باید از مسئولان کشور بخواهند تا آنچه به نام تولید و اشتغال در معرض تخصیص ارز و ریال از طریق تصمیم‌گیری‌های نادرست قرار دارد، با دو معیار پیش‌گفته یعنی قابلیت فزاینده و کاهش عقب‌ماندگی‌های تاریخی کشور مورد پالایش، اصلاح و تصحیح قرار گیرند.

مومنی با انتقاد از وزارتخانه‌های صمت و کار اظهار داشت: در این دو دستگاه، همچنان بخش مهمی از مناسبات رانتی، پرفساد و فلاکت‌زا به نام تولید و در غیاب یک برنامه‌اندیشیده حمایت از تولید فناورانه با همه لوازم نهادی آن جریان دارد. با وجود آنکه وزیر تغییر کرده هیچ سخنی از نیاز شدید به انجام اصلاح بنیادی برنامه‌های انتشار یافته وزارت صمت در هیچ سطحی تاکنون مطرح نبوده است.

در وزارت کار نیز همچنان در غیاب یک برنامه توسعه‌گرای اشتغال، بخش اصلی حمایت‌های حکومت به شغل‌های ناپایدار، خدماتی و عمدتاً معطوف به بخش غیررسمی تعلق می‌گیرد که نه قادر به رفع فقر است و نه گریه از گره‌های کشور باز می‌کند و به این ترتیب این شیوه اشتغال مکمل اولویت‌گذاری‌های تشویق صنایع رانت‌محور و خام‌فروشانه در بخش صنعت است.

وی متذکر شد: باید تذکر مشفقانه‌ای به بانک مرکزی و سازمان برنامه و بودجه بدهم. این دو دستگاه مهم باید بدانند که دولت بدهکار، نه قادر به مهار بحران‌های پر شمار موجود است و نه خواهد توانست برای کشور و مردم، توسعه و رفاه ایجاد کند. نقطه آغاز توسعه آن است عبار تست از هر استایی تصمیم‌گیری‌ها و تخصیص‌های منابع در کوتاه‌مدت با مصالح بلندمدت توسعه و انگیزش‌های فردی

در غیاب یک برنامه توسعه‌گرای اشتغال، بخش اصلی حمایت‌های حکومت به شغل‌های ناپایدار، خدماتی و عمدتاً معطوف به بخش غیررسمی تعلق می‌گیرد که نه قادر به رفع فقر است و نه گریه از گره‌های کشور باز می‌کند

ایجاد شده برای مردم. شیوه‌ای که تاکنون از سوی مسئولان این دو دستگاه برای مواجهه با شرایط ناشی از سقوط درآمدهای دولت در دستور کار قرار گرفته یک شیوه به غایت کوتاه‌نگرانه و ایجادکننده احساس بی‌ثباتی و ناامنی در میان عامه مردم و تولیدکنندگان و به تعویق‌اندازنده بحران‌ها در ابعادی بسیار وسیع‌تر برای دولت آینده است.

مالی‌سازی اقتصاد، شکنندگی‌ها را افزایش می‌دهد

مومنی با اشاره به سیاست انتشار اوراق بدهی برای جبران کسری بودجه گفت: مدیریت بانک مرکزی در دوره جدید اهتمام غیرمتعارف و خطرناکی در باب تشدید مالی‌سازی نامرتب با اقتضائات بخش حقیقی را در دستور کار قرار داده و دانما به دولت برای تبدیل بدهی‌های بی‌حساب و کتاب آن به اوراق بدهی و دامن زدن به تجارت و مبادله این اوراق کمک کرده است. در کشوری که بخش اعظم تولیدات آن یا در چارچوب ساخت تولید معیشتی است یا با فناوری‌های بسیار نازل عرضه می‌شود و با بحران ساختاری و سیستمی در بخش تولید صنعتی روبه‌رو است و قادر به استفاده از حدود نیمی از ظرفیت‌های تولیدی خود نیز نیست، حرکت در جهت شدت‌بخشی به مالی‌سازی اقتصاد، شکنندگی‌ها و فاجعه‌ها را افزایش می‌دهد.

وی با بیان اینکه عملاً با نامید کردن تولیدکنندگان و عامه مردم از سیاست‌های اتخاذ شده به طرز فاجعه‌آمیزی دولت را بدهکارتر کرده‌اند، ادامه داد: آثار این مسأله به وضوح در زمینه سقوط اهتمام دولت به امور حاکمیتی براساس اسناد مربوط به بودجه‌های سالانه قابل مشاهده است.

عیزان باید بدانند که کشورهای پیشرفته صنعتی و به ویژه آمریکا اگر به چنین سیاست‌هایی متوسل می‌شوند حداقل صد سال است که از مرحله تولید انبوه عبور کرده‌اند و مثل ما نظام تولید صنعتی رانتی، خام‌فروشانه و مونتازمحور ندارند. در عین حال آنها در چارچوب مناسبات هژمونیک می‌توانند از طریق الزام کشورهایمانند عربستان سعودی و چین به خرید ایزن اوراق، بخش مهمی از وپروس‌های تورم‌ساز و شکنندگی‌آور این اقدام را بلائز بدهکار، نه قادر به مهار بحران‌های پر شمار موجود است و نه خواهد توانست برای کشور و مردم، توسعه و رفاه ایجاد کند. نقطه آغاز توسعه آن است عبار تست از هر استایی تصمیم‌گیری‌ها و تخصیص‌های منابع در کوتاه‌مدت با مصالح بلندمدت توسعه و انگیزش‌های فردی

مومنی افزود: طی ۱۰ ساله گذشته آمریکا اهتمام جدی در زمینه رساندن نرخ بهره به حدود صفر از خود نشان دادند. شما که نه آن قدرت هژمونیک را دارید و نه قادر بودید که با وجود سقوط ۳۰ درصدی رشد تورم در سال‌های اولیه مسئولیت این دولت، حتی در صد اندکی از نرخ بهره را پایین بیاورید نباید به چنین سیاست‌هایی متوسل شوید. اگر به جای این کارها به سمت بازآرایی ساختار هزینه‌های دولت و بازآرایی واردات کشور در جهت مصالح توسعه حرکت کنید نه تولیدکنندگان و مردم را از خود مایوس می‌سازید و نه برای دستیابی به اندک منابع ارزی از کانال صندوق بین‌المللی پول یا کره جنوبی این همه مرارت و سختی متحمل می‌شوید.

اخبار کارگری

تجمع کارگران هفت تپه مقابل فرمانداری شوش

گروهی از کارگران هفت تپه صبح دیروز (شنبه ۳۱ خرداد) مقابل ساختمان فرمانداری شوش حاضر شدند تا خواسته‌های صنفی خود را از مسئولان پیگیری کنند. به گزارش ایلنا، یکی از کارگران حاضر در این تجمع گفت: هدف‌ما از برپایی تجمع صنفی در محدوده داخلی مجتمع، پیگیری مطالبات معوقه بود اما با گذشت چند روز، وقتی با بی‌اعتنایی کارفرما مواجه شدیم، تصمیم گرفتیم در مقابل فرمانداری حضور یابیم. این کارگر هفت تپه با بیان اینکه بی‌توجهی کارفرما به طولانی شدن زمان پرداخت معوقات مزدی باعث نارضایتی کارگران شده، افزود: با احتساب خرداد ماه، کارگران این مجتمع سه ماه مطالبات مزدی پرداخت نشده طلبکارند. بخش دیگری از اعتراضات نیز ناشی از عدم پرداخت حق بیمه کارگران در بخش درمان است.

وی با بیان اینکه همچنان از پرداخت مطالبات پایان خدمت کارگران بی‌خبری نیست، تأکید کرد: در عین حال هزینه بازنشستگی شماری از کارگران کارخانه پرداخت نشده و این کارگران معطل بازنشستگی خود هستند.

این کارگر اظهار داشت: بعد از گذشت ۵ سال از واگذاری مجتمع کشت و صنعت هفت تپه به بخش خصوصی، هنوز وضعیت این مجتمع و کارگران آن به درستی مشخص نیست و مطالبات مزدی آنها با تأخیر چند ماهه پرداخت می‌شود.

وی گفت: با حضور در مقابل فرمانداری، از مسئولان فرمانداری می‌خواهیم به وضعیت بلا تکلیف کارخانه و پرداخت مطالبات معوقه کارگران آن رسیدگی کنند.

ماهه تفاوت افزایش حقوق خرداد مستمری بگیران واریز می‌شود

رئیس گروه محاسباتی بیمه‌ای سازمان تأمین اجتماعی با اعلام اینکه ماهه تفاوت افزایش حقوق خردادماه مستمری‌بگیران هفته جاری واریز می‌شود، گفت: افزایش کمک هزینه‌های بازنشستگان نیز به‌زودی اعمال می‌شود.

به گزارش اداره کل روابط عمومی سازمان تأمین اجتماعی، بنفشه محمودیان افزود: در سال جاری آخرین تصمیم درباره افزایش حداقل دستمزدها به میزان ۲۶ درصد است و برای سایر سطوح ۱۵ درصد به اضافه ۱۶۴ هزار تومان اعمال شده است.

وی تأکید کرد: افزایش مستمری‌های تأمین اجتماعی نیز براساس همین مصوبه اجرایی خواهد شد. محمودیان گفت: امسال کمک هزینه‌های جانبی بازنشستگان نیز افزایش می‌یابد. افزایش کمک هزینه خواربار و مسکن در سال جاری فراهم شده که طی جلسات هفته جاری با نمایندگان تشکل‌ها، این ارقام نهایی می‌شود.

او ادامه داد: امسال علاوه بر این پرداخت‌ها با موضوع متناسب‌سازی مستمری بازنشستگان نیز مواجه بودیم. خوشبختانه مذاکرات متعددی در این باره ترتیب داده شد و از اسفندماه برای تأمین منابع آن تفاهماتی صورت پذیرفت که امیدواریم ظرف دو ماه آینده محقق شود و البته رقم این متناسب‌سازی هم قابل توجه خواهد بود.

وی با بیان اینکه در خصوص روش پیشنهادی متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان، موافقت نمایندگان آنها جلب شده، گفت: عوامالی مانند مشارکت افراد در مدت و میزان پرداختی حق بیمه و زمان برقراری مستمری در متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان موثر است.

محمودیان افزود: ۳ میلیون و ۴۰۰ هزار بازنشسته از سازمان تأمین اجتماعی و مستمری دریافت می‌کنند که یک میلیون و ۷۰۰ هزار نفر آنها بازنشسته هستند و ۱۲۰ هزار نفر در دیفاز کار افتاده و یک میلیون و ۵۰۰ هزار نفر در گروه بازمانده قرار دارند.